

ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ В ОХОРОНІ ТА ВІДТВОРЕННІ ВОДНИХ РЕСУРСІВ

В Україні державне управління в галузі використання вод та відтворення водних ресурсів здійснюється за басейновим принципом на основі державних, міждержавних та регіональних програм використання і охорони вод та відтворення водних ресурсів. Спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади у галузі управління водним господарством стосовно управління і контролю за використанням і охороною вод та відтворенням водних ресурсів є Державний комітет України по водному господарству (Держводгосп) [1].

До сфери управління Держводгоспу належать басейнові управління водних ресурсів та обласні виробничі управління меліорації і водного господарства. Нині відбувається процес реформування управління водним господарством в напрямку переходу на басейновий принцип управління, який застосовується у більшості країн Європейського союзу. Загальнодержавною програмою розвитку водного господарства передбачається перехід виключно на басейновий принцип управління з метою підвищення ефективності управління водним господарством та наближення водного законодавства України до законодавства ЄС [2].

Управління суб'єктами водокористування за басейновим принципом спрямоване на стале водозабезпечення населення і галузей економіки шляхом впровадження перспективних екологічних нормативів використання водних ресурсів, запобігання шкідливій дії вод. Для більш повної реалізації басейнового принципу необхідно створити управлінські структури, що будуть здійснювати в межах водозбірних басейнів функції планування, координації і контролю з розмежуванням повноважень у питаннях використання водних ресурсів між органами державної влади і місцевого самоврядування. Ці принципи необхідно розробити і затвердити на законодавчому рівні, а також створити комплексну басейнову геоінформаційну систему з банком кадастрової інформації про водний фонд, водні ресурси та засоби їх регулювання [3].

Основою басейнового принципу управління є цільова програма використання й охорони вод та відтворення водних ресурсів у водозбірному басейні, для реалізації якої повинні бути розроблені нормативно-правові акти з таких питань:

- нормування антропогенного навантаження на водні екосистеми з метою охорони водних ресурсів від забруднення;
- виконання вимог до нормативної якості води в басейні;
- економічний механізм управління у водозбірних басейнах річок, включаючи удосконалення тарифної політики щодо плати за водні ресурси, лімітів забору води, скиду забруднюючих речовин у водні об'єкти.

До басейнового управління залучається система органів виконавчої влади, підприємств, установ та організацій, а також інших суб'єктів господарської

діяльності у сфері використання й охорони вод та відтворення водних ресурсів. Планується сприяння розвитку міжнародного співробітництва щодо реалізації басейнового принципу управління водними ресурсами (басейнового екологічного менеджменту), включенню України в систему Європейської екологічної безпеки.

Для підвищення ефективності реформування економіки на ринкових засадах, в першу чергу її аграрного сектора, необхідним є удосконалення державного управління. В ході реалізації адміністративної реформи на центральні органи було покладено додаткові функції, а також посилено роль раніше визначених напрямків роботи, що потребує радикального удосконалення структури органів управління, в тому числі надання статусу територіальних органів виконавчої влади обласним і басейновим управлінням. Розроблено проект Закону України «Про внесення змін до Водного кодексу України». Прийняття законопроекту сприятиме гармонізації водного законодавства України до законодавства Європейського Союзу, виконанню положень міжнародних конвенцій і угод, ратифікованих Верховною Радою України, а також забезпеченню інтегрованого управління водними ресурсами, що є одним із пріоритетів екологічної політики держави [4]. З його прийняттям передбачається можливість розробити структуру та функціональну схему басейнового управління водними ресурсами.

Управління водним басейном необхідно здійснювати на основі басейнової угоди, яка носитиме характер нормативно-правового акта і врегулює відносини договірних сторін — керівних представників міністерств та інших центральних органів виконавчої влади, наукових і громадських організацій областей басейну.

Отже, для удосконалення управління в галузі використання вод та відтворення водних ресурсів необхідні правові підстави для запровадження виключно басейнового принципу, що надасть змогу запроваджувати в життя більш ефективні принципи використання водних ресурсів.

Література

1. Водний Кодекс України: Прийнятий Верховною Радою України 6 червня 1995 р. // Відомості Верховної Ради України. — 1995. — № 24. — Ст. 189.
2. Про Загальнодержавну програму розвитку водного господарства: Закон України від 17 січня 2002 р. // Відомості Верховної Ради України. — 2002. — № 27. — Ст. 137.
3. Сташук В. Основні напрямки поліпшення, збереження, відтворення та раціонального використання водних ресурсів // Водне господарство України. — 2004. — № 3-4. — С. 5.
4. Тимошенко С., Пономаренко О. Управління водним господарством України: шляхи вдосконалення // Водне господарство України. — 2004. — № 5-6. — С. 9.